

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**VEŘEJNOPRÁVNÍ ASPEKTY INSTITUTU VYKÁZÁNÍ
V PRAXI KRAJSKÉHO ŘEDITELSTVÍ POLICIE
STŘEDOČESKÉHO KRAJE, ÚZEMNÍHO ODBORU
KLADNO**

Autor práce: Gabriela Žáková, DiS.

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. Bc. Josef Kříha

Katedra: Právních oborů a bezpečnostních studií

2015

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č.111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Ráda bych poděkovala vedoucímu bakalářské práce Mgr. Bc. Josefu Kříhovi za jeho odborné vedení, rady, připomínky a ochotu. Děkuji Policii ČR za materiály, které mi byly ke zpracování této práce ochotně poskytnuty.

Abstrakt

ŽÁKOVÁ, G. *Veřejnoprávní aspekty institutu vykázání v praxi Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, Územního odboru Kladno*: bakalářská práce. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2015. s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Bc. Josef Kříha

Klíčová slova: domácí násilí, vykázání, ohrožená osoba, násilná osoba, společné obydlí

Tématem práce je institut vykázání jako oprávnění Police České republiky v boji proti sociálně patologickému jevu domácího násilí. Teoretická část popisuje jednotlivé pojmy vztahující se k problematice domácího násilí. Jsou zde definovány znaky domácího násilí a způsoby jeho páčání. Taktéž jsou zde osvětlena základní východiska pomoci osobě ohrožené domácím násilím, kterou zajišťují intervenční centra a neziskové organizace. V praktické části je analyzována účinná právní úprava v „de lege lata“ postihu zkoumané problematiky. Je provedena syntéza základních právních nástrojů upravující institut vykázání, kterými jsou oprávnění příslušníků Policie ČR. Dále jsou zde podrobně analyzována konkrétní ustanovení §§ 44 až 47 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů a interní akty Policie ČR. Taktéž je provedena komparace právní úpravy v problematice domácího násilí ve vybraných zemích Evropské unie. Součástí práce je podrobně popsán postup místně a věcně příslušných policejních orgánů při zjištění incidentu se znaky domácího násilí, dále pak popis vývoje domácího násilí a také četnost využívání vykázání Policií ČR.

Abstract

Žáková, G. The Public-Law Aspects of the Restraining Order in the Practice of the Central Bohemia Regional Directorate, the District of Kladno: Bachelor Thesis. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2015. p. Supervisor: Mgr. Bc. Josef Kříha

Keywords: domestic violence, banishment, endangered person, violent person, common dwelig

The topic of this work is the domestic violence restraining order as the authorisation of the Czech Police while combating domestic violence. The theoretical part describes the particular concepts concerning the issue of domestic violence and its features and forms. Also, there is an introduction of help provided to domestic violence victims by intervention centres and non-profit organisations. The practical part analyses contemporary laws “de lege lata” concerning the issue of domestic violence in the Czech Republic. Furthermore, it gives a summary of basic legal means adapting the restraining order as the authorisation of the Czech Police. It also provides a detailed analysis of the specific provisions in articles 44–47 of Act No. 273/2008 on the Police of the Czech Republic as well as the analysis of the Czech Police internal acts, and the comparison of domestic violence legislation in some of the EU countries. Finally, the work contains a detailed description of the Czech Police procedure following the incident showing domestic violence signs, the development of domestic violence and the number of restraining orders granted by the Police of the Czech Republic.

OBSAH

Úvod	8
1	Cíl a metodika bakalářské práce.....	10
2	Domácí násilí	12
2.1	Charakteristika domácího násilí	12
2.1.1	Dynamika domácího násilí.....	14
3	Vykázání dle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky	15
3.1	Podmínky a náležitosti vykázání	17
3.2	Základní pojmy.....	18
3.3	Důvody pro vykázání	19
4	Postup při přijetí oznámení incidentu se znaky DN na základních útvarech PČR	24
4.1	Analýza úrovně šetření problematiky domácího násilí na Obvodním oddělení PČR Slaný.....	25
4.2	Metoda SARA DN	27
4.3	Interní předpisy PČR	29
4.4	Způsoby omezení násilné osoby.....	34
4.5	Dítě jako svědek domácího násilí.....	36
4.6	Vývoj počtů vykázání v rámci Územního odboru PČR Kladno	37
4.7	Vlastnické právo k obydlí.....	38
5	Praktická část.....	40
5.1	Vyhodnocení dotazníku.....	41
6	Intervenční centra a jejich návaznost na vykázání	47
6.1	Kdo využívá služeb intervenčního centra.....	48

6.2	Předběžné opatření soudu.....	49
6.3	Významné organizace zabývající se domácím násilím	49
7	Zahraniční právní normy o ochraně před domácím násilím... 51	
7.1	Slovenská republika.....	51
7.2	Rakousko	52
7.2.1	Rakousko jako inspirace pro ČR.....	53
Závěr	54

Úvod

Sociálně patologické jevy - pod tímto názvem se skrývá řada problémů týkajících se nejen dětí a mládeže, ale i dospělých. Jedná se o činy, vlastnosti a chování, které nějakým způsobem negativně ovlivňují, až ohrožují jedince i společnost. Do sociálně patologických jevů patří nejen neadaptivní chování, poruchy chování, ale též sexuální deviace, extremismus a také domácí násilí.

Právě domácí násilí patří mezi závažné delikty, protože k němu ve většině případů dochází vůči osobám nejen slabším, ale zároveň i citově spřízněným. Z těchto důvodů je často obtížné přesvědčit postiženou osobu, aby svědčila proti agresorovi, což stěžuje práci policie. Případům domácího násilí je tedy nutno věnovat zvýšenou pozornost.

Pojem domácí násilí se objevil na přelomu 70. a 80. let minulého století a označoval závažné případy týrání žen ze strany jejich partnerů. Od této doby se pojem domácí násilí značně rozšířil a to nejen na oblast partnerských vztahů, ale na oblast vztahů mezi osobami, které k sobě mají blízký vztah. Domácí násilí tedy může probíhat jak mezi partnery, tak mezi dětmi a rodiči. Není však výjimkou násilí mezi sourozenci a také útoky na seniory ze strany rodinných příslušníků. Způsob páchaní násilí se značně rozšířil a rozčlenil se do různých variant a typů. Dnes domácí násilí zahrnuje spoustu variant chování při jeho páchaní.

Vzhledem k tomu, že současná společnost již nechce zavírat oči před násilím páchaným v rámci soukromí, bylo nutné přijmout nové legislativní změny, které by pomohly v boji proti tomuto fenoménu.

Policie České republiky je většinou první státní institucí, která přijde do kontaktu s ohroženou osobou domácím násilím. Z tohoto důvodu bylo nutné dát policii účinný nástroj k boji proti tomuto protiprávnímu jednání. Tímto nástrojem bylo zakotvení nového oprávnění věnovaného problematice domácího násilí do zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen **zákon o Policii ČR**). Příslušníkům Policie ČR byla dána možnost provést vykázní násilné osoby z domácnosti, při podezření na domácí násilí. S tímto oprávněním Policie ČR však vznikl problém, kdy policisté nevěděli, jak aplikovat

oprávnění o vykázání a za jakých okolností k němu mohou přistupovat. Z tohoto důvodu bylo nutné policisty proškolit v problematice domácího násilí a její aplikovatelnosti. Byla sepsána základní kritéria, která musela být naplněna, aby se mohlo hovořit o domácím násilí. I přes to, že v rámci policie byly k této problematice vydané metodické pokyny, zůstává zde stále mnoho nejasností.

Policie České republiky do současné doby nedisponuje žádnou komplexní příručkou, která by řešila všechny úskalí v problematice domácího násilí. Hlavním problémem Policie ČR je to, že se v aplikační praxi mohou objevit nesoulady ve vztahu k potencionální oběti domácího násilí. Tento problém spočívá jak v neznalosti problematiky, tak v samotném přístupu k oběti. Účelem vytvoření této práce je komplexní představení problematiky domácího násilí, její řešení v rámci práva, samotný přístup k oběti a ucelené metodické aspekty při postupu úkonu vykázání.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem bakalářské práce je komplexní zhodnocení problematiky specifických aspektů vykazování v případech domácího násilí a opatření používaná Policií ČR. Součástí práce bude charakteristika historického vývoje pomoci obětem domácího násilí, dále pak zhodnocení současné právní úpravy institutu vykazování v České republice a porovnání s některými zeměmi Evropské unie. Nebude chybět analýza úrovně odbornosti pracovníků PČR, stejně tak bude autor bakalářské práce prezentovat některé návrhy na zlepšení činností v této problematice na základě nejen jeho zkušeností.

V teoretické části bude formulován zkoumaný problém, dále bude provedeno posouzení dostupných poznatků a informací o daném problému. Teoretická část bude mít následující postup:

- formulace zkoumaného problému,
- posouzení dostupných poznatků a informací o daném problému,
- případné upřesnění problému
- navržení plánu výzkumu,
- provedení výzkumu (sběr vlastních dat),
- zpracování výsledků a interpretace,
- prezentace závěrů.

Některá empiricky vyjádřitelná data poskytne filtrace a vyhodnocení policejních databází, a to především získání četností jednotlivých statistických ukazatelů. Dále bude využito poznatků nabytých účastí autora na odborném semináři k domácímu násilí realizovaný společností Accorus o.s. v Praze. Toto vše bude užito k definování daného jevu, odhalení některých souvislostí, kvantifikování vybraných jevů a předběžného posouzení možností jejich vývoje v čase.

Praktickou částí práce je sociologický výzkum v podobě vlastního sběru potřebných dat. Tuto část výzkumu lze realizovat pomocí klasických technik:

- a) dotazování,
- b) pozorování,
- c) experiment.

Vzhledem k omezenému záběru práce budou provedeny především metody dotazování a vlastního pozorování formou profesních zkušeností autorky.

K dotazování bude použito dotazníku zadaného pracovníkům konkrétního obvodního oddělení, který díky své adresnosti poskytne výstupy s lepší vypovídající hodnotou, nežli anketa. Snahou bude použití především uzavřených otázek, aby byla zajištěna minimalizace nejednoznačnosti odpovědí. Stejně tak bude použito individuálních rozhovorů jak standardizované, tak volné formy.

Speciálního pozorování nebude zapotřebí, autorka se v rámci svého pracovního zařazení setkává s problematikou domácího násilí a podílí se na jejím řešení, a to především v prvotní akutní fázi. Lze říci, že tato část pracovní náplně autorky pro případ bakalářské práce dokáže nahradit speciální formu sociologického pozorování.

Do praktické části je možno ještě zahrnout vlastní kvantifikaci a vyhodnocení jednotlivých ukazatelů, které bude autorka filtrovat z policejních databází. Půjde především o četnosti případů domácího násilí na území Středočeského kraje. Hodnoty těchto statistických ukazatelů budou porovnávány v čase a bude u nich provedeno zkoumání trendu pomocí elementárních statistických technik.

Jednotlivé výstupy budou prezentovány ve formě jednoduchých tabulek a grafů.

2 Domácí násilí

Domácí násilí je v posledních desetiletích vnímáno jako závažný celospolečenský problém. Problematika domácího násilí vyvrací mýty o tom, že nebezpečí, které hrozí oběti, přichází zvnějšku. K domácímu násilí dochází v soukromí rodiny a postihuje tedy vztahy mezi nejbližšími osobami.

Domácí násilí je především fyzické, psychické nebo sexuální násilí, ke kterému dochází mezi blízkými osobami. Jedná se o chování, které u jednoho z partnerů způsobuje strach z druhého. Skrze užití moci, kterou tento strach poskytuje, kontroluje násilný partner chování druhého.¹

2.1 Charakteristika domácího násilí

Domácí násilí je nebezpečný sociálně patologický jev. Tento delikt je možno charakterizovat z několika hledisek.

Typické znaky domácího násilí jsou:

- opakovanost- z jednoho útoku jakéhokoli charakteru ještě nelze určit, zda jde o domácí násilí,
- postupný nárůst intenzity útoku agresora (eskalace) - domácí násilí se stupňuje od útoků proti lidské důstojnosti k fyzickým útokům až závažným trestním činům ohrožujícím zdraví a život,
- jasná role osoby agresora a osoby ohrožené – nejsou zde vzájemná napadání, hádky, rvačky, spory, kde je rovné nebo střídavé postavení stran incidentu,

¹ BEDNÁŘOVÁ, Zdena. Domácí násilí: zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám. Praha: Acorus, 2009, 92 s 8.

- páčání násilí v soukromí beze svědků (neveřejnost) – domácí násilí probíhá zpravidla za zavřenými dveřmi bytu či domu, stranou společenské kontroly.²

Základní typy domácího násilí jsou:

- násilí na dětech,
- násilí na ženách,
- násilí na seniorech,
- násilí na zdravotně postižených,
- násilí na mužích.

Druhy domácího násilí:

- fyzické násilí – jedná se o bolestivé, často až brutální útoky, např. tělesné útoky, použití zbraní, znemožnění opuštění obydlí, odmítání spánku,
- psychické násilí – soustavné ponižování, hrubé nadávání, urážení, vyhrožování, zastrašování, ničení vlastnictví, schovávání věcí,
- emocionální násilí – citové vydírání, využívání dětí k nátlaku, vysmívání se partnerovi na veřejnosti, pomlouvání partnera u přátel i na pracovišti, vyhrožování sebepoškozováním,
- sociální násilí – izolování partnera od ostatních lidí, organizování a kontrola času oběti, rozhodování za partnera, sledování telefonátů, otevírání pošty, pronásledování,
- ekonomické násilí – omezování partnera v přístupu k rodinným financím, zamykání skříní s ošacením, zákaz užívání některých částí bytu,

² *Domácí násilí - institut vykazání a další informace.* Ministerstvo vnitra České republiky [online]. 2012 [cit. 2012-08-12]. Dostupné z: <<http://www.mvcr.cz/clanek/domaci-nasili-institut-vykazani-a-dalsi-informace.asp>>.

- sexuální násilí – znásilnění, vynucování sexuálního styku nebo sexuálních praktik proti vůli partnera, sexuální ponižování.³

2.1.1 Dynamika domácího násilí

Ačkoliv se jednání osob při domácím násilím může zdát jako nepředvídatelné, opak je pravdou. Způsob chování vykazuje určité cykly násilí:

- První fáze: V této fázi dochází k hromadění napětí. Násilná osoba je podrážděná, kritizuje ohroženou osobu. Ohrožená osoba se snaží konfliktu předcházet, násilnou osobu omlouvá a veškerou vinu obrací k sobě. Postupně dochází ke stupňování ataků ze strany násilné osoby. Ohrožená osoba má strach a není schopna se nijak bránit. Zvláště pokud jsou v rodině děti, snaží se ohrožená osoba veškerý tlak snášet v domnění, pokud bude dělat vše podle požadavků násilné osoby, tak nebude ke konfliktům docházet,
- Druhá fáze: Tato fáze se nazývá obdobím týrání. Agresivita násilné osoby se stupňuje a ohrožená osoba není schopna nijak odporovat. Násilná osoba buď ovládá ohroženou osobu svojí fyzickou silou, nebo různými formami vyhrožování,
- Třetí fáze: Jedná se o fázi usmiřování. Násilná osoba se omlouvá za své chování, snaží se získat náklonost sliby, dárky. Zahrnuje ohroženou osobu láskou a snaží se ji k sobě co nejvíce připoutat. Po tomto ohrožená osoba násilníkovi vše odpouští a uvěří mu, že se násilí již nebude opakovat. Tímto se kruh uzavírá.

Postupem času se celý kruh opakuje. Jednotlivé fáze cyklu se různě prodlužují a zkracují a intenzita narůstá.⁴

³ *Mezinárodní výzkum násilí na ženách - Česká republika/2003: příspěvek k sociologickému zkoumání násilí v rodině.* Editor Simona Pikálková, Praha, 2004, s. 24.

⁴ ŠEVČÍK, Drahomír a Naděžda ŠPATENKOVÁ. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence.* Vyd. 1. Praha: Portál, 2011, s. 82.

3 Vykázání dle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Policie České republiky je nezastupitelným orgánem, který eliminuje a omezuje domácí násilí. Tímto plní jeden ze svých prioritních úkolů a to chránit bezpečnost osob, majetku a veřejného pořádku. Policie České republiky bývá první, kdo se dostane do kontaktu jak s ohroženou osobou, tak s pachatelem (násilníkem), a je tedy na ní, aby zamezila sociálně nepřijatelnému jednání. Policista musí reagovat na zjištěné násilí, zajistit především ochranu oběti a co nejdůkladněji zamezit pachateli, aby v takovém jednání mohl pokračovat.

V minulosti problematika domácího násilí nebyla nijak řešena. Domácí násilí nebylo považováno za výrazný sociálně-patologický jev a nebyla mu věnována taková pozornost jako v dnešní době. Pod pokličku domácnosti se nahlíželo mnohem méně. Problematika domácího násilí nebyla samostatně řešena patřičnou právní úpravou. Prvním vážným impulsem vedoucí k legislativnímu řešení bylo projednávání této problematiky na půdě Rady Evropy.

„Rada Evropy je mezinárodní vládní organizace založená v r. 1949, jejímž cílem je:

- *ochrana lidských práv, pluralitní demokracie a právního státu,*
- *podporovat rozvoj evropské kulturní identity a různorodosti,*
- *hledat řešení problémů, kterým evropská společnost čelí (diskriminace menšin, xenofobie, intolerance, ochrana životního prostředí, klonování lidských bytostí, AIDS, drogy, organizovaný zločin apod.),*
- *pomáhat při upevňování demokratické stability v Evropě podporováním politických, legislativních a ústavních reforem.“⁵*

⁵ Rada Evropy: *Stálá mise České republiky při Radě Evropy ve Štrasburku*. [online]. 2011 [cit. 2015-01-05]. Dostupné z: <http://www.mzv.cz/coe.strasbourg/cz/o_rade_evropy/rada_evropy.html>.

Teprve na základě Doporučení Rady Evropy R (85)4 o násilí v rodině z roku 1985 se začalo s problematikou domácího násilí pracovat.

Tímto dokumentem bylo doporučeno, aby vlády členských států předcházely násilí v rodině. Zejména, aby:

- braly v potaz dopad veřejného mínění, vážnost a zvláštní charakteristiky násilí v rodině s ohledem na dosažení jejich podpory v měřitelném boji s tímto fenoménem,
- podporovaly šíření osvěty a informací dovnitř rodin týkající se společenských a rodinných poměrů, včasného rozpoznání potenciálních konfliktních situací a urovnání mezilidských konfliktů a sporů uvnitř rodiny,
- poskytovaly vhodné odborné školení pro všechny, kteří zodpovídají za prevenci případů násilí v rodině, konkrétně pro ty, kteří (vzhledem ke svým funkcím) jsou na pozicích, kde rozpoznávají oběti takového jednání,
- podporovat zakládání a činnost agentur, společenství nebo nadací, které se snaží pomáhat a asistovat obětem domácího násilí, s respektováním soukromí druhých,
- zřizovat administrativní jednotky nebo multioborové úřady za účelem starání se o oběti násilí v rodině schopné v takových situacích jednat.⁶

To, že násilí není soukromou záležitostí a nebude ze strany Českého státu tolerováno, bylo prvně a jasně deklarováno v roce 2006, kdy spatřila světlo světa speciální zákonná norma. Jednalo se o zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím, kdy dne 1. ledna 2007 nabývá tento zákon účinnosti.

⁶ *Reccomendation No. R(85) 4. COUNCIL OF EUROPE, Comitee of Ministers. Council of Europe [online]. 1985 [cit. 2015-01-20]. Dostupné z: <http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/victims/recR_85_4e.pdf>.*

Tato změna se promítla do několika zákonů, a to hlavně do již zrušeného zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, kde byly vloženy § 21a až § 21d, Oprávnění rozhodnout o vykázání ze společného obydlí a zákaz vstupu do něj. Tímto oprávněním dostala PČR ze strany státu účinný nástroj k legitimnosti zásahu proti násilným osobám. V tomto zákoně byl institut vykázání prováděn jako správní rozhodnutí, což přinášelo policistům nemalé problémy, neboť v protokole o vykázání musely být veškeré náležitosti správního rozhodnutí.

Přijetím současného zákona o Policii ČR došlo k nové právní úpravě institutu vykázání, kde je již zakotvena samostatná hlava č. VII, která je věnována problematice vykázání. Tímto došlo zároveň ke zjednodušení práce PČR při provádění vykázání, neboť institut vykázání již není správním rozhodnutím, ale tzv. faktickým pokynem. V případě neuposlechnutí tohoto pokynu může dojít k vyvedení násilné osoby z obydlí, kdy se jedná o bezprostřední zásah.

3.1 Podmínky a náležitosti vykázání

Ustanovení § 44 odstavec 1 zákona o Policii České republiky:

„Lze-li na základě zjištěných skutečností, zejména s ohledem na předcházející útoky, důvodně předpokládat, že se osoba dopustí nebezpečného útoku proti životu, zdraví anebo svobodě nebo zvláště závažného útoku proti lidské důstojnosti, je policista oprávněn vykázat tuto osobu z bytu nebo domu společně obývaného s útokem ohroženou osobou (dále jen „společné obydlí“), jakož i z bezprostředního okolí společného obydlí. Policista je oprávněn tuto osobu vykázat i v její nepřítomnosti.“⁷

Tímto ustanovením je dán základní předpoklad pro provedení vykázání z obydlí. Vymezení podmínek pro vykázání není totožné se skutkovou podstatou trestného činu nebo přestupku. Vykázání je nezávislé na jakékoliv právní kvalifikaci daného skutku. Vykázat násilnou osobu lze, i když chybí jeden ze znaků pro domácí

⁷ Česko. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbirka zákonů*. 2008, s. 4095.

násilí, zejména co se týče eskalace násilí. Vykázání lze provést i u ojedinělého incidentu, zejména pokud je útok proti blízké osobě tak intenzivní, že je zde důvodná obava o život ohrožené osoby.

3.2 Základní pojmy

Faktický pokyn je správní úkon zákonem zmocněné jednotlivé úřední osoby, spočívající ve vyslovení zákazu nebo příkazu určitého jednání, který je jeho adresát povinen respektovat. Jedná se o zásah, spočívající v pouhém vyslovení příkazu nebo zákazu určitého chování, který je závazný pro adresáty.

Bezprostřední zásah je správní činnost směřující k odvrácení nebezpečí, které bezprostředně ohrožuje právem chráněné zájmy a osoba, proti které zásah směřuje, je povinna provedení nebo důsledky strpět.⁸

❖ Samotný akt vykázání lze popsat některými základními pojmy:

- **vykázání** - využití oprávnění policisty, na základě něhož je násilná osoba povinna na dobu 10 dnů opustit společné obydlí a jeho bezprostřední okolí, zdržet se vstupu na tato místa a zdržet se styku nebo navazování kontaktu s ohroženou osobou. Samotný úkon vykázání je opatření netrestního charakteru, které je preventivní reakcí na nebezpečné chování násilné osoby z hlediska rizika hrozby budoucích útoků. Nenahrazuje sankce za chování násilné osoby. Samotné vykázání lze vykonat i bez souhlasu ohrožené osoby,
- **vykázaná osoba** - jedná se vždy o osobu násilnou, která byla vykázána ze společného obydlí,
- **ohrožená osoba** - osoba, která je ohrožena nebezpečným útokem proti životu, zdraví nebo svobodě, nebo zvláště závažným útokem proti lidské důstojnosti ze strany násilné osoby,

⁸ BANDŽAK, Jozef. *Správní právo: Obecná část*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2011, s. 131-132.

- **společné obydlí** - byt, dům nebo jiný objekt, jehož prostor agresor a ohrožená osoba obývají společně, přičemž se vyžaduje jen faktický stav společného bydlení, nikoliv vedení společné domácnosti.⁹

3.3 Důvody pro vykázaní

Pokud lze důvodně předpokládat, že se osoba dopustí nebezpečného útoku proti životu, zdraví, svobodě nebo zvláště závažného útoku proti lidské důstojnosti a není možné jinak zabezpečit ochranu ohrožené osoby, přistoupí policista k oprávnění provést vykázaní. Policista je oprávněn násilnou osobu vykázat z bytu, domu nebo jiného společného obydlí, které užívá společně s ohroženou osobou. Rozsah prostoru pro vykázaní lze rozšířit také na bezprostřední okolí společného obydlí. Policista je oprávněn vykázat násilníka i v jeho nepřítomnosti, a to i bez souhlasu ohrožené osoby. Při vykázaní je upřednostněno právo na ochranu života, zdraví, svobody a lidské důstojnosti před právem vlastnickým a právem nedotknutelnosti obydlí.

Lhůta pro vykázaní

Ustanovení § 44 odstavec 2 zákona o Policii České republiky:

„Vykázaní trvá po dobu 10 dnů ode dne jeho provedení. Tuto dobu nelze zkrátit ani se souhlasem ohrožené osoby. Podáním návrhu na vydání předběžného opatření podle občanského soudního řádu v průběhu vykázaní se doba vykázaní prodlužuje do dne nabytí právní moci rozhodnutí soudu o tomto návrhu.“¹⁰

Doba vykázaní, po kterou se vykázaný násilník musí zdržovat mimo společné obydlí, je stanovena zákonem na 10 dní. Lhůta začíná běžet dnem následujícím po dni, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí o vykázaní, a končí ve 24:00 hodin desátého dne. Tuto lhůtu nelze zkrátit, a to ani se souhlasem poškozené osoby. Toto ustanovení bylo zakotveno zákonem z toho důvodu, že ohrožená osoba je většinou na

⁹ Metodická příručka č. 1/2010 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci závazného pokynu policejního prezidenta č. 166/2009 o provádění vykázaní, čl. 1.

¹⁰ Česko. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*. 2008, s. 4096.

násilníkovi citově závislá a ve významném procentu případů by násilníkovi umožnila okamžitý návrat zpět do obydlí. Pokud ohrožení osoby stále trvá, je možné podat u místně příslušného soudu návrh na vydání předběžného opatření. Podle občanského soudního řádu č. 99/1963 Sb., se 10 denní lhůta trvání vykázaní prodlužuje do dne, kdy rozhodnutí soudu o tomto návrhu nabylo právní moci. Předběžné opatření podle § 76b odstavce 1 občanského soudního řádu se prodlužuje na jeden měsíc. Předseda senátu na návrh navrhovatele může rozhodnout o prodloužení doby trvání předběžného opatření. Předběžné opatření zanikne nejpozději uplynutím 1 roku od okamžiku jeho nařízení.

Ustanovení § 44 odstavec 3 zákona o Policii České republiky:

„Vykázání oznámí policista ústně vykázané i ohrožené osobě a vyhotoví potvrzení o vykázaní, které jim předá proti podpisu. Součástí potvrzení o vykázaní je vymezení prostoru, na který se vykázaní vztahuje, uvedení totožnosti ohrožené a vykázané osoby, poučení o právech a povinnostech vykázané osoby a adresa útvaru policie, u kterého si může vyzvednout kopii úředního záznamu o vykázaní. Odmítne-li ohrožená nebo vykázaná osoba potvrzení o vykázaní převzít nebo odmítne-li písemně potvrdit jeho převzetí, policista tuto skutečnost uvede v úředním záznamu.“¹¹

Policie ČR je přímým vykonavatelem státní správy, kdy na policii delegoval stát úkoly v souvislosti s ochranou osob před nebezpečím, ochranu jejich životů, zdraví a lidskou důstojnost. Touto delegací dává také stát účinné nástroje na základě zákona. Mezi takové nástroje patří faktické zásahy, které představují neformální činnost, jejímž prostřednictvím jednotlivé úřední osoby zasahují do správních poměrů fyzických osob. Výhodou těchto zásahů je možnost provést výkon práva přímo v terénu.¹²

Mezi faktické zásahy patří mimo jiné faktický pokyn, na jehož základě je možno provést ústní vykázaní. V souladu s touto faktickou povahou policista oznámí vykázaní, kdy násilnou osobu vyzve, aby opustila prostor. Toto následně sdělí také

¹¹ Česko. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*. 2008, s. 4096.

¹² BANDŽAK, Jozef. Správní právo: Obecná část. Praha, 2011, s. 131-132.

osobě ohrožené. Celý skutek je pak zaevidován policií na služebně, kdy je poté vyhotoveno písemné potvrzení o vykázání. Samotné potvrzení se nechá podepsat zúčastněnými osobami. Pokud osoby potvrzení odmítnou převzít nebo podepsat, sepíše o tomto policista úřední záznam, kde tuto skutečnost uvede.

Nedílnou součástí potvrzení o vykázání je vymezení prostoru, na který se vykázání vztahuje. Uveden je zde rozsah obydlí a přilehlý prostor, a to v závislosti na nutnosti zajištění bezpečnosti, kterou policista určí. Totožnost osoby násilné i ohrožené musí být náležitě zjištěna a uvedena v potvrzení. Je nutné, aby byly osoby poučeny o svých právech a povinnostech, které vyplývají z úkonu. Policista po návratu na služebnu vyhotoví úřední záznam o vykázání, kdy kopii si zde násilná i ohrožená osoba vyzvedne. Lhůta pro vyhotovení úředního záznamu o vykázání je 24 hodin. Součástí protokolu o vykázání je adresa policejního útvaru, který vykázání provádí.

Problém vyvstává, pokud násilná osoba vykázání, zakotvené v zákoně o Policii ČR nerespektuje. Samotný faktický úkon není procesně upraven, avšak adresát je povinen se tomuto podřídit. V tomto případě by se jednalo o neuposlechnutí výzvy úřední osoby dle § 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990, o přestupcích, neboť přestupku se dopustí ten, kdo neuposlechne výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci.¹³

V trestním zákoníku v ustanovení § 337 odst. 2 je uvedeno, že mařením výkonu úředního rozhodnutí a vykázání je jednání, které maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci. Je zde však také uvedeno, že tohoto jednání se musí osoba dopustit závažně nebo opakovaně. Pokud se tedy maření vykázání dle zákona o policii ČR odehraje jednou a není usilovné, nemůže je jednat o trestný čin.¹⁴

¹³ Česko. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*. 1990, s. 818.

¹⁴ Česko. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*. 2007, s. 432.

Ustanovení § 44 odstavec 4 zákona o Policii České republiky:

„Není-li vykázaná osoba vykázání přítomna, poučení o jejích právech a povinnostech v souvislosti s vykázáním jí policista poskytne při prvním kontaktu. Je-li to možné, policista této osobě předá potvrzení o vykázání, v opačném případě ji poučí o možnosti převzít potvrzení o vykázání a kopii úředního záznamu o vykázání u příslušného útvaru policie; součástí poučení je i údaj o adrese tohoto útvaru.“¹⁵

V policejní praxi často dochází k tomu, že po příjezdu hlídky policie na místo incidentu je v obydlí pouze ohrožená osoba. Násilná osoba ze strachu před příslušníky PČR z místa uteče. Nepřítomnost násilníka však není překážkou pro provedení vykázání. Dopad ústního prohlášení o vykázání nastává v okamžiku, kdy ho policista provede. Tuto skutečnost policista sdělí vykázané osobě ihned, jakmile s ní přijde do kontaktu. V tomto okamžiku policista informuje vykázanou osobu o vykázání a poučí ho o jeho právech a povinnostech v souvislosti s vykázáním. Také mu vystaví potvrzení o vykázání. Pokud policista násilnou osobu potká mimo služebnu, poučí ho o možnosti vyzvednout si potvrzení o vykázání na příslušném útvaru PČR.

Ustanovení § 44 odstavec 5 zákona o Policii České republiky:

„Nesouhlasí-li vykázaná osoba s vykázáním, může proti němu na místě podat námitky, které policista uvede v potvrzení o vykázání. Policista námitky předá bez zbytečného odkladu krajskému ředitelství příslušnému podle místa vykázání (dále jen „příslušné krajské ředitelství“). Vykázaná osoba může dále do 3 dnů ode dne převzetí potvrzení o vykázání podat příslušnému krajskému ředitelství námitky písemně. Lhůta pro podání námitek počíná běžet dnem následujícím po dni, kdy došlo k převzetí potvrzení o vykázání a je považována za dodrženu, jsou-li námitky nejpozději v její poslední den předány k poštovní přepravě nebo podány

¹⁵ Česko. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*. 2008, s. 4096.

u příslušného krajského ředitelství. O tomto právu policista vykázanou osobu poučí před předáním potvrzení o vykázání. ¹⁶

Proti samotnému vykázání je možné podat námitky proti vykázání. Vykázání není rozhodnutím dle zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, nýbrž faktickým úkonem, a tudíž ani na posouzení námitek vůči němu nelze klást požadavky jako na rozhodnutí vydané ve správním řízení. Jedná se tak o jakýsi „quasi opravný“ prostředek, který na institut vykázání plynule navazuje. Námitku může násilná osoba provést hned v samotném obydlí. Samotná námitka pak musí být policistou uvedena v potvrzení o vykázání. O podání námitek musí policista provést bezodkladně vyrozumění nadřízenému krajskému ředitelství, které je věcně příslušné tuto námitku vyřídit. Dále může vykázaná osoba ve lhůtě 3 dnů od převzetí potvrzení o vykázání podat písemně námitky na krajské ředitelství, toto poučení je uvedeno v záznamu o vykázání. Lhůta neběží, pokud osoba potvrzení nepřevzme. Lhůta pro písemnou námitku je možná nejpozději v její poslední den příslušnému krajskému ředitelství anebo je v tento den podaná na poštu.

Tímto je zaručeno, že fakticitou úkonu vykázání nejsou bráněny základní práva osoby na uplatnění správní žaloby nebo nároku na náhradu škody způsobené nesprávným úředním postupem.

Ustanovení § 44 odstavec 6 zákona o Policii České republiky:

„Shledá-li příslušné krajské ředitelství, že podmínky pro vykázání nebyly splněny, vykázání ukončí a o této skutečnosti vyrozumí ohroženou a vykázanou osobu bez zbytečného odkladu. ¹⁷

V případě, že příslušné krajské ředitelství shledá na základě podaných námitek vykázanou osobou skutečnosti, které ho vedou k závěru, že nebyly splněny zákonem stanovené podmínky pro vykázání, provede svým pokynem ukončení vykázání a o tomto neprodleně vyrozumí jak vykázanou osobu, tak ohroženou osobu.

¹⁶ Česko. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*. 2008, s. 4096.

¹⁷ Česko. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*. 2008, s. 4096.

4 Postup při přijetí oznámení incidentu se znaky DN na základních útvarech PČR

Každý, kdo má podezření třeba jen sebemenší, že je páchán trestný čin domácího násilí, má právo nahlásit toto podezření na policii nebo státnímu zástupci. Orgán policie musí neprodleně konat. První úkon, který udělá, je prověření oznámení, což znamená, že policejní orgán navštíví právě ohrožovanou osobu a provede šetření v okolí této osoby. Nejčastěji se provádí šetření u sousedů a u osob blízkých oběti. Činnost policisty spočívá především v přijetí adekvátních řešení na místě zásahu, důkladné evidenci skutku a dalším šetření.

Samotná povaha incidentu domácího násilí si při přijetí jeho oznámení vyžaduje dodržení standardního postupu:

- policista nejdříve zajistí bezpečnost ohrožené osoby,
- provede zjištění maxima potřebných informací a lustrací v dostupných evidencích,
- vytěží ohroženou osobu. Pro vyhodnocení typických znaků domácího násilí se provede vytěžení poškozené osoby pomocí diagnostické metody SARA DN, což je pomůcka pro policisty, která obsahuje 15 strukturovaných otázek na rizikové faktory za účelem zjištění rizika eskalace domácího násilí,
- v případě, že ve společném obydlí žijí nezletilé osoby, zajistí se jejich bezpečí a vyrozumí se odbor péče o dítě při městském úřadě,
- sepíše se úřední záznam o incidentu se znaky domácího násilí,
- provede se prohlídka prostor společného obydlí, kde došlo k násilnému jednání (dokumentace, ohledání místa činu).¹⁸

¹⁸ Metodická příručka č. 1/2010 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci závazného pokynu policejního prezidenta č. 166/2009 o provádění vykazání, čl 4.

Na základě zjištěných poznatků policista posoudí, zda v konkrétním případě vykazuje jednání násilné osoby všechny znaky domácího násilí. Vykázání je na právní kvalifikaci skutku nezávislé. V případě, že policista dojde k závěru, že se jedná o domácí násilí a mohlo by přicházet v úvahu vykázání násilné osoby, vyrozumí policistu příslušného k vydání rozhodnutí o vykázání.

Z toho vyplývá, že oprávnění provést vykázání nemá každý policista. Rozhodnout o vykázání je oprávněn policista služebně zařazený u Obvodního (místního) oddělení, Služby kriminální policie a vyšetřování Policie České republiky.¹⁹

4.1 Analýza úrovně šetření problematiky domácího násilí na Obvodním oddělení PČR Slaný

Pro zhodnocení stavu úrovně šetření domácího násilí na konkrétním oddělení lze s výhodou použít nástroje ve formě SWOT analýzy. Tato analýza popisuje silné stránky (Strengths), slabé stránky (Weaknesses), příležitosti (Opportunities) a hrozby (Threats).

Obrázek č. 1 SWOT analýza problematiky domácího násilí na OO PČR Slaný

Vnitřní prostředí	<p>Silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> - rostoucí počet policistek na oddělení, - specializovaná výslechová místnost pro oběti domácího násilí, - kontakt příslušníků s veřejností. 	<p>Slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> - nevyhovující personální obsazení z hlediska zkušeností, - absence specializovaných pracovníků, - neexistence komplexní metodiky, - malá časová kapacita.
Vnější prostředí	<p>Příležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - zřízení intervenčního centra, - postupná kultivace právního prostředí, - zřizování krizových center, - budování azylových domů pro matky s dětmi. 	<p>Hrozby</p> <ul style="list-style-type: none"> - nezájem veřejnosti, - zdoluhavost soudních řízení, - malá kapacita utajeného bydlení pro matky s dětmi, - nedůvěra obětí ve funkčnost systému.

Zdroj: vlastní, 2015

¹⁹ ZPPP č. 166 ze dne 23. prosince 2009 o provádění vykázání čl 1.

Silným nástrojem je pak definování čtyř možných strategií, jak dál v tomto problému pokračovat. Strategie jsou seřazeny od nejofenzivnější Maxi-Maxi po nejdefenzivnější Mini-Mini. Možné strategie tedy jsou:

Maxi-Maxi (SO) :

- zřízení specializované výslechové místnosti na každém Obvodním oddělení PČR,
- navýšení financí pro:
 - začlenění obětí domácího násilí do běžného života,
 - vyškolení dostatečného množství specializovaných pracovníků na problematiku domácího násilí,
 - důsledné využívání všech možností systému ochrany obětí domácího násilí.

Maxi-Mini (ST) :

- větší informovanost veřejnosti formou mediálních kampaní,
- vytvoření interní metodiky oddělení upřesňující komunikaci s veřejností,
- maximální využívání specializované místnosti,
- průběžné interní proškolení pracovníků na oddělení.

Mini-Maxi (WO) :

- užší spolupráce PČR s úřady a neziskovými organizacemi na úrovni Obvodních oddělení PČR,
- průběžné předávání zkušeností formou brífinků oddělení,
- řádné a důsledné poučení obětí o jejich právech a možnostech.

Mini-Mini (WT) :

- větší angažovanost obcí,
- udržení alespoň nějakého minimálního počtu proškolených pracovníků na oddělení,
- předávání jednotlivých případů na větší oddělení s většími zkušenostmi,

- zkracování termínů uzavírání spisových materiálů.

4.2 Metoda SARA DN

Bílý kruh bezpečí přizpůsobil pro potřeby České republiky metodu, která slouží k vyhodnocení hrozby rizik násilí v partnerských vztazích. Tuto metodu vytvořil kanadský forenzní a klinický psycholog dr. P. Randall Kropp a nazval ji **Spousal Assault Risk Assessment**. Z tohoto pak vznikla metoda SARA domácí násilí, která je využívána Policií České republiky a intervenčními centry.²⁰

Příručka hodnocení rizik (SARA DN) pomáhá při protiprávním jednání násilné osoby předvídat pravděpodobnost domácího násilí. Jedná se o kvalitní nástroj, který určuje, do jaké míry osoby řešící protiprávní jednání posoudily rizikové faktory. Samotná metoda obsahuje tři okruhy otázek, kdy každá se týká určité oblasti.

Otázky SARA DN

Oddíl 1: Násilí ve vztahu k blízké osobě

1. Dopouští se násilná osoba závažného fyzického nebo sexuálního násilí:
 - v této otázce je zjišťováno, zda došlo k fyzickému útoku nebo sexuálnímu násilí, případně pokusy o ně, použití zbraní,
2. Vyhrožuje závažným násilím, sděluje své násilné úmysly:
 - vyjadřuje vražedné nebo agresivní myšlenky, plány, ničí oblíbené věci ohrožené osoby,
3. Dochází ke stupňování fyzického nebo sexuálního násilí nebo výhrůžek ze strany násilné osoby:
 - zvyšuje se krutost, četnost nebo různorodost násilných činů, výhrůžek nebo úmyslů,

²⁰ ŠEVČÍK, Drahomír a Naděžda ŠPATENKOVÁ. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2011, s. 58.

4. Porušuje násilná osoba příkazy soudu a jiná nařízení:
 - porušuje zkušební doby, podmíněčného propuštění, trestu zákazu pobytu, společenské záruky, probace apod.,
5. Má násilná osoba názory a postoje, které schvalují násilí:
 - vyznává a omlouvá zneužívání moci, a různé formy násilí, trpí chorobnou žárlivostí, má potřebu ovládat blízké osoby, zlehčuje nebo popírá domácí násilí.

Oddíl 2: Obecné sklony násilné osoby k násilí obecně

1. Dopouští se násilná osoba obecné kriminality:
 - jedná násilná osoba antisociálně na veřejnosti, existují informace o takovém chování, je držitelem zbraně,
2. Jsou informace o problémech v předchozích vztazích:
 - měla násilná osoba problém vytvořit a udržet dlouhodobý důvěrný vztah, opakované opouštění partnera, násilí v předešlém vztahu,
3. Má násilná osoba pracovní nebo finanční problémy:
 - je dlouhodobě bez zaměstnání, často mění zaměstnání, má výrazné finanční obtíže,
4. Má násilná osoba problémy s toxikomanií a jinými závislostmi:
 - problémy spojené s užíváním nelegálních drog, alkoholu nebo předepsaných léků, s hráčskou závislostí např. na automatech,
5. Má násilná osoba problémy v oblasti duševního zdraví:
 - evidentní známky narušení kontaktu s realitou, extrémní chování vybočující mimo normu.

Oddíl 3: Zranitelnost ohrožené osoby

1. Chová se ohrožená osoba rozporuplně ve vztahu k násilné osobě:
 - přestože se chce od násilné osoby odpoutat, udržuje s ní pravidelné nebo nepravidelné kontakty, popírá a omlouvá akce násilníka, svaluje vinu na sebe,

2. Má z násilné osoby extrémní strach:
 - hladina strachu výrazně ovlivňuje její sebeobrané chování, strach ohroženou osobu traumatizuje a ochromuje její jednání,
3. Má ohrožená osoba problém se zajištěním svého bezpečí:
 - riziko je velké, pokud ohrožená osoba nemá znalost o tom, kde a jak hledat pomoc, není schopna zajistit své bezpečí, nezná svá práva, má malé nebo žádné kontakty s přáteli a s vlastní rodinou,
4. Existují objektivní překážky, které brání zajištění bezpečí pro ohroženou osobu:
 - v bydlišti, ale i v zaměstnání,
5. Má ohrožená osoba závažné osobní problémy
 - problémy se zaměstnáním, s financemi, problémy právního rázu, mentální problémy, problémy s užíváním návykových látek.²¹

Otázky uvedené v této metodě jsou jasně formulovány a směřují k jednoznačným odpovědím. Vyhodnocením odpovědí lze pak celkem přehledně vyhodnotit, zda je ohrožená osoba natolik v nebezpečí, že je nutné provést vykazání násilné osoby z obydlí.

4.3 Interní předpisy PČR

K dokonalému zjištění, zda se vůbec jedná o domácí násilí, slouží policistům metodická příručka č. 1/2010 ředitele ŘSPP a k realizaci Závazný pokyn Policejního prezidenta (ZP PP) č. 166/2009 o provádění vykazání.

Policista na místě provede vyhodnocení, zda se jedná o opakovaný útok ze strany násilné osoby a zda k útokům dochází dlouhodobě. Z jednoho útoku nelze určit definitivní závěr, zda se jedná o domácí násilí či nikoli, může se však jednat o jeho začátek. Policista se ptá na minulé incidenty, na předešlé zákroky PČR, na úrazy, lékařské ošetření.

²¹ Policie České republiky, interní materiál. 2015.

Zda se jedná o eskalaci, je další věc, která určí, zda jde o domácí násilí. Pokud se tedy útoky stupňují od útoků proti lidské důstojnosti, přes fyzické útoky až po trestné činy ohrožující zdraví a život, je stupňování evidentní. Policista se ptá, jak často se incidenty opakují a zda roste intenzita útoků či výhrůžek.²²

Musí zde být jasné a nezpochybnitelné rozdělení rolí na osobu násilnou a osobu ohrožovanou. Pokud se jedná o vzájemné napadání, hádky, rvačky a spory, nejedná se o domácí násilí. V tomto případě jsou role rovné nebo se postavení stran při incidentu střídá. Policista se ptá, kdo je ohrožen a kdo ubližuje.

K dalšímu znaku domácího násilí patří neveřejnost. K domácímu násilí většinou dochází za zavřenými dveřmi. Násilná osoba si je dobře vědoma, že v domácím prostředí je oběť více zranitelná, neboť zde nemá žádné svědky, kteří by útok potvrdili. Policista se ptá, kdy dochází k napadání a kde.²³

Po zajištění bezpečnosti ohrožené osoby, případně jejich dětí, je přistoupeno k provedení výslechu poškozené osoby. V tomto výslechu poškozená osoba podrobně uvede skutečnosti, které se odehrávají mezi ní a násilnou osobou. Tento výslech je pak jakýmsi počátkem důkazních prostředků, které jsou ve věci zjišťovány. Dále je zjišťováno, zda byla ohrožená osoba někdy na ošetření v souvislosti s útokem násilníka a zda může o tomto doložit lékařské zprávy. V případě, že dochází výhradně k psychickým útokům, bývá ve věci důkazní nouze. Je tedy nutné provádět další šetření u rodinných příslušníků, přátel a sousedů v místě bydliště.

Podmínky pro vykazání:

- musí být splněna zákonná podmínka hrozby nebezpečného útoku anebo hrozby závažného útoku,
- incident vykazuje typické znaky domácího násilí,

²² BEDNÁŘOVÁ, Zdena. Domácí násilí: zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám. Praha: Acorus, 2009, s. 10.

²³ Metodika pro práci s cizinci žijícími v České republice, kteří jsou ohroženi domácím násilím. Brno: Spondea při ČČK Brno, 2010, s. 27.

- musí být dána jasná specifikace prostoru, na který se vykázaní vztahuje, a to včetně rozsahu bezprostředního okolí společného obydlí s přihlédnutím k ochraně ohroženého subjektu.²⁴

Pokud policista dospěje k závěru, že byly naplněny všechny znaky domácího násilí, přistoupí k samotnému úkonu vykázaní.

Problematiku zajištění jednotného postupu příslušníků PČR v případech vykázaní a řešení incidentů se znaky domácího násilí řeší ZP PP č. 166/2009. Tento závazný pokyn řeší zejména věcnou příslušnost příslušníka policie, který může provést vykázaní. Jedná se o policistu služebně zařazeného ve službě kriminální policie a vyšetřování nebo policistu zařazeného na obvodním (místním) oddělení policie. K provádění vykázaní musí být pracovník policie prokazatelně proškolen. Dále jsou zde uvedeny podmínky pro vykázaní, kdy musí být splněny typické znaky domácího násilí, jako jsou opakovanost, nárůst intenzity, musí být dány jasné role.²⁵

V souvislosti s podáním možných námitek násilné osoby při vykázaní je zde upraven postup o formě vyrozumívání. Toto probíhá v době trvání služby vedoucího územního odboru vnější služby cestou příslušné dozorčí služby nebo příslušného přímého nadřízeného nebo cestou příslušného operačního střediska. V době mimo službu vedoucího územního odboru pak tuto problematiku posuzuje zastupující služební funkcionář.

Pokud je přistoupeno k vykázaní a násilná osoba se zdržuje v místě obydlí, je nutné od této osoby převzít klíče od bydlíště, tyto se v zapečetěné obálce s označením čísla jednacím ukládají na místo určené nadřízeným. Po uplynutí doby vykázaní se osobě klíče oproti podpisu v potvrzení o vykázaní vrátí. Před navrácením klíčů se provede telefonické ověření u příslušného soudu, zda nebyl podán návrh na předběžné opatření. Pokud je zjištěno, že soud návrhu vyhověl, tak se klíče tomuto soudu doručí.

²⁴ Metodická příručka č. 1/2010 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci závazného pokynu policejního prezidenta č. 166/2009 o provádění vykázaní, čl 4.

²⁵ ZPPP č. 166 ze dne 23. prosince 2009 o provádění vykázaní čl 2.

Dále závazný pokyn upravuje postup při automatizovaném zpracování problematiky domácího násilí. Tato evidence je provedena v policejním systému Evidence trestního řízení (ETR). Toto je samostatně vedeno pod číslem jednacím, v programovém modulu „DOMÁCÍ NÁSILÍ“. Jedná se o nadstavbu informačního systému evidence trestního řízení. Tento slouží pro statistické vykazování případů domácího násilí a snadnější vyhledávání případů domácího násilí, neboť násilná osoba má právo si ověřovat vykazání na lince 158.²⁶

Další pomůckou, kterou se řídí policisté, je METODICKÁ PŘÍRUČKA č. 1/2010 ředitele ŘSPP Policejního prezidia České republiky k realizaci závazného pokynu policejního prezidenta č. 166/2009 o provádění vykazání.

V této příručce jsou definovány základní pojmy pro účely řešení incidentů se znaky domácího násilí. Jsou zde uvedeny typické znaky domácího násilí, dále pojmy jako je:

- incident,
- násilná osoba,
- ohrožená osoba,
- vykázaná osoba,
- hrozba nebezpečného útoku,
- hrozba zvláště závažného útoku,
- společné obydlí,
- vykazání.²⁷

Dále jsou zde uvedeny základní zásady pro úkony a zákroky policisty při uplatnění institutu vykazání, neboť policista se musí zaměřovat na pomoc ohrožené osoby a na zastavení dalšího útoku. Tato příručka také uvádí, že vykazání je opatření

²⁶ ZPPP č. 166 ze dne 23. prosince 2009 o provádění vykazání čl. 4,5.

²⁷ Metodická příručka č. 1/2010 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci závazného pokynu policejního prezidenta č. 166/2009 o provádění vykazání, čl 1.

netrestního charakteru, které je preventivní reakcí na nebezpečné chování násilné osoby z hlediska rizika hrozby budoucích útoků.

Pokud se jedná o událost mezi osobami žijícími ve společném obydlí, které vykazují znaky domácího násilí, věc bude dále řešit věcně příslušný policista. V dostupných evidencích se zjišťuje nebezpečnost možného útoku. Vyhledají se incidenty, které byly v minulosti oznámeny, provede se dotaz na vlastnictví zbraně v informačním systému. Dále je možné provést dotaz v systému kriminalisticky sledovaných událostí, ve kterém jsou zaznamenány všechny skutky patřící konkrétním osobám v celé České republice. Tyto zjištěné informace věcně příslušný policista dále vyhodnocuje.²⁸

V případě, že policista přijede přímo na místo incidentu, vyžádá si souhlas ke vstupu do společného obydlí. Pokud ke vstupu do společného obydlí nebude dán souhlas, může policista v odůvodněných případech využít oprávnění vstup do obydlí, jiného prostoru nebo na pozemek dle ustanovení § 40 odst. 1 zákona o Policii ČR, kdy je policista oprávněn vstoupit bez souhlasu uživatele do obydlí, jiného prostoru nebo na pozemek a provést tam potřebné úkony, pokud je to nezbytné pro ochranu života nebo zdraví osob.²⁹

Zjistí-li policista, že násilná osoba setrvává v obydlí ohrožené osoby neoprávněně, vyzve násilnou osobu, aby obydlí opustila. V tomto případě se nejedná o vykázaní. Zároveň násilnou osobu poučí, že neoprávněným setrváním v obydlí ohrožené osoby se může dopustit trestného činu.³⁰

Po zjednání přístupu do obydlí a zjištění, že se zde nachází jak násilná osoba, tak ohrožená osoba, provede policista úkony k ukončení dalšího protiprávního jednání, zejména napadání ohrožené osoby. K zajištění další bezpečnosti ohrožené

²⁸ Metodická příručka č. 1/2010 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci závazného pokynu policejního prezidenta č. 166/2009 o provádění vykázaní, čl 3.

²⁹ Česko. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In Sbirka zákonů. 2008, s. 4094.

³⁰ STŘÍLKOVÁ, Patricie a Marek FRYŠTÁK. Vykázaní jako prostředek ochrany před domácím násilím. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2009, s. 49.

osoby se provede oddělení od násilné osoby. V případě, že policista nemůže jinak zajistit bezpečí ohrožené osoby, může na místě provést opatření k omezení osobní svobody násilné osoby.

4.4 Způsoby omezení násilné osoby

Policista může využít například oprávnění dle § 26 odst. 1 písm. f) zákona o Policii ČR - „*policista je oprávněn zajistit osobu, která byla přistižena při jednání, které má znaky správního deliktu, je-li důvodná obava, že bude v protiprávním jednání pokračovat anebo mařit řádné objasnění věc.*“³¹ Toto oprávnění PČR se využije v případech, kdy jednání agresora nedosahuje takové intenzity a dopouští se přestupku podle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích. V případech, kdy protiprávní jednání násilníka naplní skutkovou podstatu některého z trestných činů, bude přistoupeno k omezení osobní svobody podle trestního řádu dle § 76 odst. 1 zákona 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním - „*Osobu podezřelou ze spáchání trestného činu může, je-li dán některý z důvodů vazby (§ 67), policejní orgán v naléhavých případech zadržet, i když dosud proti ní nebylo zahájeno trestní stíhání (§ 160 odst. 1). K zadržení je třeba předchozího souhlasu státního zástupce. Bez takového souhlasu lze zadržení provést, jen jestliže věc nesnese odkladu a souhlasu předem nelze dosáhnout, zejména byla-li ona osoba přistižena při trestném činu anebo zastížena na útěku.*“³²

Problém však nastává, pokud policisté přijedou na místo incidentu domácího násilí v okamžiku, kdy už k žádnému útoku ze strany agresora nedochází. Nezřídka se stává, že v případě, kdy telefonické oznámení o útoku v domácnosti oznámí sama poškozená osoba, dojde k okamžitému ukončení násilného jednání agresora. V době příjezdu policie je již v obydlí klid a nedochází k žádnému protiprávnímu jednání. Není výjimkou, že násilná osoba po příjezdu PČR působí dojmem, že se vlastně nic nestalo. Mnohdy se klidně dívá na televizi, nebo dokonce předstírá spánek. V tu

³¹ Česko. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*. 2008, s. 4090.

³² Česko. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*, Česká republika. 2002, částka 17, s. 590.

chvíli poškozená osoba může působit labilně až hystericky a její chování nevěrohodně. V tomto případě je velice nutné provést důkladné ohledání místa (domácnosti), zda se zde nenacházejí nějaké stopy po zápasu. V případě, že jsou v domácnosti děti, je nutné s těmito provést šetrný rozhovor, přiměřený k jejich věku. Z jejich výpovědí lze získat cenné informace.

Dalším důležitým důkazem o fyzickém napadání můžou být lékařské zprávy o předchozích útocích. V případě, že ohrožená osoba v minulosti lékaře nikdy nenavštívila, je nutné zjistit, zda její zranění neviděli jiné osoby (např. sousedi, známí nebo rodinní příslušníci).

Většina ohrožených osob své zranění tají, neboť se před svým okolím stydí. V tomto případě je naprosto nutné provést podrobné šetření v okolí bydliště, kdy je nutné vyptat se sousedů, zda z domu nebyl slyšet nějaký hluk, křik, volání o pomoc.

Pokud dojde policie provedeným šetřením k závěru, že na místě došlo k protiprávnímu jednání, může i v případě, že aktuálně nedochází ze strany agresora k žádnému závadovému chování, provést omezení osobní svobody násilníka. K tomuto přistoupí zejména, pokud byly již zaznamenány předchozí útoky a je zde tedy důvodná obava z jejich pokračování nebo řádného objasnění věci. K tomuto zaujal jasný postoj odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra, který ve svém stanovisku uvedl, že policista je oprávněn zajistit osobu páchající přestupek i v případech, kterým nebyl přítomen, tedy protiprávnímu jednání v soukromí.

V případě, kdy přistoupí policie k omezení osobní svobody, zajistí nejenom bezpečí ohrožené osobě, ale získá dostatečný prostor pro další šetření ve věci a vyhodnocení všech okolností odůvodňujících provedení vykázní násilné osoby z obydli. Zvláště pokud k útoku došlo v noční době, je problematické zajistit všechny podklady, potřebné ke správnému vyhodnocení skutku. Často se stává, že ohrožená osoba není schopna následovat policii na služebnu k výslechu. Toto jí buď neumožňuje její zdravotní stav, nebo další okolnosti. Pokud je poškozená osoba zraněna, je nejprve nutné zajistit její ošetření a potom vystavení lékařské zprávy o rozsahu zranění. Tato lékařská zpráva následně slouží jako důkazní prostředek. Někdy provedení výslechu brání psychický stav poškozené osoby, únava, aplikace zklidňujících léků lékařem. Další překážkou v provedení výslechu poškozené osoby

je přítomnost dětí v obydlí. Nejprve je tedy nutné zabezpečit jejich hlídání, proto dochází k provedení samotného výslechu ohrožené osoby až v denní době.

4.5 Dítě jako svědek domácího násilí

Ze stanoviska Evropského hospodářského a sociálního výboru vyplývá, že děti, které jsou svědky domácího násilí, jsou vždy také oběťmi domácího násilí. Tím, že se staly svědky napadení blízké osoby, jsou považovány za týrané, zneužívané a zanedbávané. Jedná se o nepřímou oběť domácího násilí. Děti vnímají situaci násilí v rodině a často mohou převzít vzorce chování svých rodičů. Je tedy nutné jim věnovat náležitou péči, stejně jako osobě, která byla přímo ohrožena útoky agresorem. Z tohoto vyplývá, že policie má povinnost zkoumat, zda v obydlí, kde došlo k domácímu násilí, žijí také nezletilé osoby.³³

Dle ustanovení § 47 odst. 3 zákona o Policii ČR zašle policista do 24 hodin od vstupu do společného obydlí kopii úředního záznamu o vykázaní příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí, pokud ve společném obydlí žije nezletilá osoba.³⁴

Plnění této povinnosti ze strany policie je velmi důležitá, neboť orgán sociálně-právní ochrany dětí může ihned reagovat na nově vzniklou situaci a okamžitě začít s nezletilými osobami pracovat. Tento orgán má povinnost provést šetření v rodině, kde došlo k incidentu se znaky domácího násilí. Je nutné zjistit, zda prostředí, ve kterém dítě žije, je vhodné pro jeho další rozvoj. Často může mít situace v rodině vliv na poruchy chování a také problémy ve škole. Po zjištění situace v rodině orgán sociálně-právní ochrany dětí zprostředkovává jak odborné poradenství psychologické, sociálně-právní, terapeutické, tak také pomáhá s úpravou výživy dětí a bydlením.

³³ BEDNÁŘOVÁ, Zdena. Domácí násilí: zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám. Praha: Acorus, 2009, s. 65.

³⁴ Česko. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In Sbírká zákonů, Česká republika. 2008, částka 91, s. 4097.

4.6 Vývoj počtů vykázaní v rámci Územního odboru PČR Kladno

Zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím, vymezil v našem právním řádu institut vykázaní ze společného obydlí a zákaz vstupu do něj. Od 1.1.2007 má tak PČR účinný legislativní nástroj upotřebitelný v boji s domácím násilím. O tom, že je tento institut uplatňován, svědčí počet vykázaní, které byly realizovány v rámci Územního odboru PČR Kladno v období od 1.1.2007 do 31.12.2014.

Tabulka č. 1 Vývoj počtu vykázaní

	N	Δ'	Δ''
2007	2		
2008	0	-2	
2009	0	0	2
2010	6	6	6
2011	3	-3	-9
2012	4	1	4
2013	10	6	5
2014	15	5	-1

Zdroj: Policie České republiky, interní materiál, 2015

V tabulce č. 1 je zachycen vývoj počtu vykonaných vykázaní v letech 2007-2014. Veličina **N** vyjadřuje samotný počet vykázaní v každém roce. V druhém sloupci veličina 1. difference časové řady Δ' vyjadřuje meziroční nárůst počtů vykázaní. Jsou možné tři interpretace veličiny:

- kladná hodnota - počet případů vykázaní meziročně roste,
- nulové hodnota - počet případů je každý rok neměnný,
- záporná hodnota - počet případů meziročně klesá.³⁵

Ve třetím sloupci pak veličina 2. difference časové řady Δ'' pak vyjadřuje tempo meziročního růstu. Jsou možné tři případy hodnocení veličiny:

³⁵ SOUČEK, Eduard. *Základy statistiky*. Vyd. 1. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2000, s. 89.

- kladná hodnota - meziroční tempo růstu zrychluje (akceleruje),
- nulová hodnota - meziroční tempo růstu je neměnné (konstantní),
- záporná hodnota - meziroční tempo růstu zpomaluje (deceleruje).³⁶

Názorným vyjádřením údajů časové řady je spojnicový graf.

Obrázek č. 2 Počty vykázání v letech 2007 - 2014

Zdroj: Policie České republiky, interní materiál, 2015

Ze spojnicového grafu je možné snadno zjistit, že na začátku sledovaného období nebyl institut vykázání příliš využíván. Od roku 2011 však dochází k prudkému nárůstu počtu vykázání na Kladensku.

4.7 Vlastnické právo k obydlí

Oprávnění policisty vykázat násilnou osobu se vztahuje na společné obydlí násilné a ohrožené osoby. Policista však při provádění vykázání není povinen

³⁶ POJKAROVÁ, Kateřina. *Ekonomie a prognostika v dopravě*. Vyd. 1. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2006, s. 97.

jakkoliv zjišťovat právní vztah k dané nemovitosti, ze které má být násilná osoba vykázána. Toto vyplývá ze samotného zákonného vymezení společného obydlí jako bytu nebo domu, který společně osoby obývají. Není nutné zkoumat vlastnické vztahy k obydlí. Pokud je tedy zjištěno, že ohrožená osoba fakticky domácnost užívá a není zde pouze na návštěvě, nic nebrání provedení vykázání i přes to, že ohrožená osoba není vlastníkem nemovitosti.

V tomto případě je zájem na ochraně života a zdraví nadřazen vlastnickému právu. Mnohdy by ani nebylo možné zjišťovat nějaký právní vztah k nemovitosti, neboť na místě těžko může ověřovat policista vlastnické právo v katastru nemovitostí nebo pravost nájemní smlouvy.

Někdy se policisté mohou mylně domnívat, že rozhodujícím faktorem je, která osoba je v obydlí přihlášená k trvalému pobytu. Ze zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech však jasně vyplývá, že přihlášením občana k trvalému pobytu nevyplývají žádná práva k objektu ani k vlastníkovi nemovitosti.³⁷

³⁷ Česko. Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*, 2002, s. 1868.

5 Praktická část

Důležitým aspektem problematiky domácího násilí je správná implementace odpovídající legislativy a správných postupů na jednotlivé útvary. Kvalitu této implementace lze do jisté míry posoudit pomocí použití technik sociologického výzkumu. Tímto lze ověřit především vnímání problematiky samotnými pracovníky, což je velmi důležitá zpětná vazba.

Základním úkonem je sběr odpovídajících dat. Pro účely hodnocení vnímání problematiky domácího násilí a jejího vyšetřování se jeví jako nejlepší forma písemného dotazování. Na rozdíl od ústního dotazování respondenti sami odpovídají na připravené otázky nebo označují odpovědi v papírových formulářích. Výhodou této formy je její nenáročnost, zároveň není respondent ovlivňován osobou tazatele a daleko lépe se zajišťuje nezbytná anonymita. Rozlišují se dvě formy písemného dotazování:

- anketa - neadresné dotazování, formuláře jsou distribuovány nahodile. Respondent nemusí vyplněný formulář odevzdat a tím dochází k mnohdy nežádoucímu samovýběru. Tato forma dotazování není příliš reprezentativní a výstup z ní má spíše jen orientační charakter,
- dotazník - může být distribuován adresně poštou, popř. uvnitř organizace spolu s pokyny k vyplnění. Výhodou je přesnější směřování dotazování a tím pádem získá reprezentativnější výsledků.³⁸

Formulář musí být co možná nejjednodušší a srozumitelný. Nedílnou součástí by měly být stručné pokyny pro správné vyplnění. Nesmí však v žádném případě obsahovat jakoukoliv otázku, po jejímž zodpovězení by bylo možno identifikovat osobu respondenta. Jen přísné dodržení principu anonymity může vést k získání vypovídajících informací.

³⁸ KUNHART, Jan. Sociologie. Vyd. 1. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2003, s. 25.

Ve formuláři dotazníku jsou použity dva druhy odpovědí:

- uzavřené - odpovědi jsou přesně definovány a respondent si z nich vybere tu nejvhodnější. Dotazník je tak jednodušší jak na vyplnění, tak na zpracování. Zároveň je snížena možnost nedorozumění,
- polouzavřené - mimo prostý výčet odpovědí obsahuje také část volitelnou, kde může respondent zpřesnit vybranou odpověď.³⁹

Zároveň jsou pro účel vytřídění respondentů použity první dvě otázky jako identifikační. Otázky jsou přesto charakterizovány tak, aby opět nedošlo k nežádoucí identifikaci respondenta.

5.1 Vyhodnocení dotazníku

Na Územním odboru PČR Kladno bylo osloveno 70 policistů a policistek, kteří jsou zařazeni na Obvodních odděleních nebo Službě kriminální policie a vyšetřování. Tato skupina příslušníků PČR byla vybrána z důvodů, že se jedná o policisty, kteří jsou oprávněni provádět vykazání. Na Územním odboru Kladno je k 1. 6. 2015 zařazeno 174 policistů na obvodních odděleních a 70 policistů u služby kriminální policie a vyšetřování. Vzhledem k celkovému počtu policistů na Územním odboru Kladno je 70 dotazovaných respondentů bráno jako dostačující vzorek.

1) U jakého útvaru PČR jste zařazen?

Tabulka č. 2 Počty policistů u jednotlivých útvarů

	ženy	muži
Základní útvar	17	42
SKPV	4	7

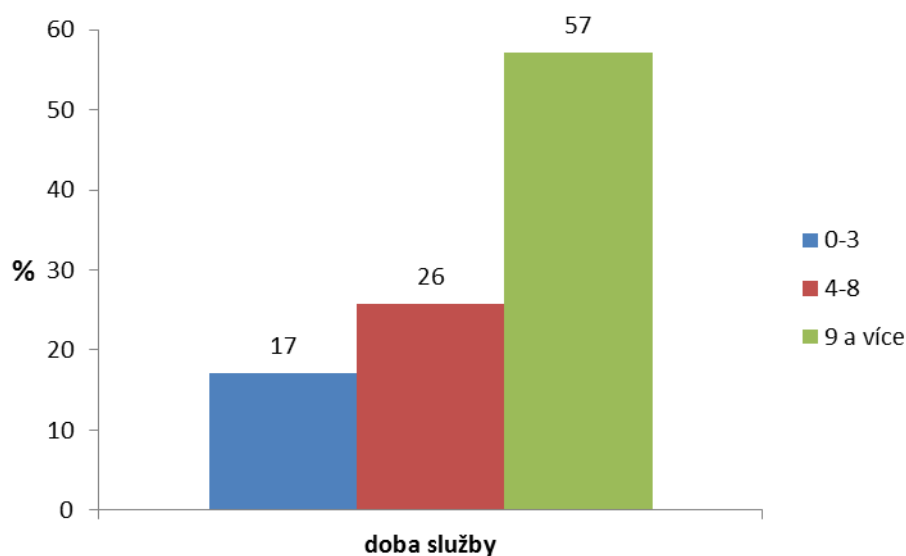
Zdroj: vlastní, 2015

³⁹ KUNHART, Jan. Sociologie. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2003, s. 27.

2) Jak dlouho pracujete u PČR?

Ve druhé otázce bylo specifikováno, kolik let pracují respondenti u PČR. Cílem tohoto rozčlenění bylo zjištění vlivu zkušeností s domácím násilím vzhledem k odslouženým létům u PČR. Skupiny byly rozděleny na 0-3 roky, neboť toto je doba, ve které policista získává teprve zkušenosti a většinou nepracuje samostatně. Jedná se o období tzv. zkušební doby. Po třech letech policista vykonává služební zkoušku a teprve poté získává smlouvu na dobu neurčitou. Další skupinou 4-8 let je průměrná doba setrvání policistů na základních útvarech, kdy se dále vzdělávají. U poslední skupiny je jedná již o velmi zkušené policisty, kteří se většinou specializují na nějakou problematiku jako je kriminalita mládeže, domácí násilí, prevence kriminality na seniorech, mládeži, atd.

Obrázek č. 3 Podíly pracovníků podle doby služby u PČR (v %)

Zdroj: vlastní, 2015

3) Byl jste proškolen na problematiku domácího násilí?

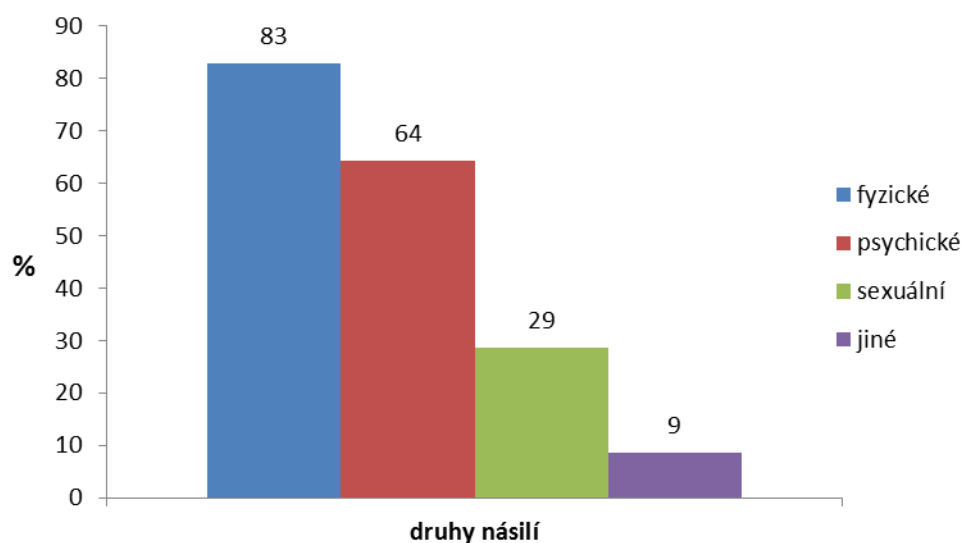
Interní nařízení PČR prikazuje, aby byl každý policista proškolen v problematice domácího násilí. Z dotazníku vyplynulo, že 6 policistů v kategorii 0-3 roky nebylo proškoleny. Toto lze vysvětlit tím, že se jedná o nováčky, kteří ještě neprošli základním procesem vzdělávání. U druhé kategorie 4-8 let bylo zjištěno, že tři policisté nebyli proškoleni. Jedná se o skupinu, u které mělo dojít ke školení na

problematiku domácího násilí již na základní odborné přípravě v Policejní škole MV. U poslední skupiny 9 a více let byli zjištěni 3 policisté, kteří neprošli školením na domácí násilí. Jedná se o tři pracovníky SKPV, kdy u těchto sice již dávno mělo dojít k proškolení, ale vzhledem ke svému zařazení se nepředpokládá jejich bezprostřední kontakt s problematikou domácího násilí.

4) Setkal jste se s problematikou domácího násilí v praxi?

Na tuto otázku odpovědělo celkem 11 respondentů, že se s domácím násilím nesetkali. V případě pozitivní odpovědi 58 respondentů odpovědělo, že se setkali s fyzickým násilím, 45 respondentů uvedlo, že se ve své praxi setkali s psychickým násilím, 20 respondentů uvedlo řešení sexuálního násilí, dále je uváděno ekonomické násilí, kdy s tímto se setkali 5 respondentů. Jeden respondent uvedl setkání se sociálním násilím.

Obrázek č. 4 Četnosti setkání policistů s různými druhy násilí (v %)

Zdroj: vlastní, 2015

5) Je pro Vás složité vyhodnotit, zda se jedná o domácí násilí?

U této otázky odpověděli 4 respondenti, že je pro ně složité provést vyhodnocení, zda se jedná o domácí násilí. Naproti tomu 36 respondentů nemá problém s vyhodnocením této problematiky. S vyhodnocením případů domácího násilí mělo někdy problém 29 respondentů. Z tohoto vyplývá, že problematika

domácího násilí není vždy jednoznačná. Jeden respondent uvedl, že nikdy neměl problém s rozpoznáním domácích násilí.

6) Pomohly Vám v rozhodování otázky SARA DN?

Diagnostická příručka pro vyhodnocení výskytu domácích násilí byla 65 respondenty vyhodnocena jako přínosná pro rozpoznání domácích násilí. Otázky, které jsou v ní uvedeny, byly vyhodnoceny jako dostačující. Jenom 4 respondenti uvedli, že i po vyplnění této metody si nevěděli rady, zda se jedná o případ se znaky domácích násilí. Jeden respondent neodpověděl nic.

7) Prováděl jste v případě domácích násilí vykazání?

V tomto případě 9 žen zařazených na základním útvaru uvedlo, že již minimálně jednou provedly vykazání. Z mužů na základních útvarech provádělo vykazání 27 respondentů. Co se týče žen zařazených na SKPV, tak vykazání neprovedla žádná. U mužů zařazených na SKPV provedli vykazání 4 respondenti, kdy však všichni provedli vykazání v době, kdy ještě byli zařazeni na základním útvaru. Z tohoto vyplývá, že pracovníci SKPV samotné vykazání prakticky neprovádějí.

8) Byl to pro Vás složitý úkon?

To, že je vykazání složitý úkon, uvedlo celkem 6 respondentů, z toho byly 2 ženy, 4 muži ze základního útvaru. Na tuto otázku neodpovědělo celkem 6 respondentů, neboť s tímto nemají žádné zkušenosti.

9) Musel jste zasahovat v době vykazání?

V rámci intervalu 10 dnů jednoho vykazání uvedlo 10 respondentů, že museli zasahovat při navrácení násilné osoby zpět do obydlí, ze kterého byla vykazána. Dva policisté uvedli, že v rámci jednoho vykazání museli zasahovat dokonce 2x .

10) Věnujete obětem nějakou následnou péči?

Z celkového počtu 70 respondentů uvedlo 46 příslušníků, že nevěnuje obětem žádnou následnou péči a nemyslí si, že by to byla práce PČR. Tato otázka vyplynula

z předběžného šetření před samotným vytvořením dotazníku. Z osob, které odpověděly, že obětem věnují následnou péči, zazněly tyto způsoby pomoci:

- poskytování základních informací o pomoci,
- rozebírají s ohroženou osobou možnosti ochrany, soudních opatření, psychologických služeb, které jsou v ČR poskytovány,
- psychologická podpora,
- předávají kontakty na vhodné instituce,
- vysvětlují poučení dle zákona o obětech,
- udržují kontakt s obětí do té doby, než se její situace stabilizuje,
- informují o službě intervenčních center, odkazují na azylové domy,
- nabízí empatický přístup,
- pomoc s rozebráním osobního života,
- předávají kontakt na Bílý kruh bezpečí.

11) Zajímáte se o problematiku domácího násilí nad rámec pracovních povinností?

Na poslední otázku, zda se respondenti věnují této problematice i mimo pracovní povinnosti, uvedlo 56 respondentů, že tuto problematiku již dále neřeší. Pouze 16 respondentů se o problematiku domácího násilí zajímají nad rámec pracovních povinností a to konkrétně tak, že:

- čtou odborné publikace,
- zajímají se o další pokračování případu, který zpracovali,
- studují možnosti pomoci v rámci právní úpravy PČR,
- vyhledávají informace na internetu,
- sledují případy v médiích,
- zjišťují způsoby pomoci obětem,
- studují nálezy NS,

- jeden z nich pracuje jako psychologický intervent v rámci Územního odboru Kladno.

Závěr dotazníku

Z provedeného dotazování policistů zařazených na obvodních odděleních je patrné, že s problematikou domácího násilí a vykázání nemají žádné zásadní problémy. Ke správnému zjištění, zda se jedná o domácí násilí, a zda jsou splněny všechny podmínky pro vykázání, jim spolehlivě slouží metoda SARA DN. Dále bylo zjištěno, že problematiku domácího násilí jsou stejně kvalitně schopni řešit obě pohlaví dotazovaných respondentů. Jediný rozdíl mezi muži a ženami u policie je ten, že policistky jsou empatičtější a více se zajímají o samotnou oběť domácího násilí, a to i nad rámec svých povinností. Dále se ženy u policie snaží v této problematice více vzdělávat. Naproti tomu muži u policie se po provedení všech nutných úkonů o oběť již dále nezajímají, neboť si myslí, že k následné pomoci obětem domácího násilí jsou v České republice jiné, kompetentnější organizace.

Co se týče služby kriminální policie a vyšetření, tak nebyl zaznamenán žádný případ provedeného vykázání. Problematiku domácího násilí však neshledávají jako složitou. Přestože samotné vykázání většina kriminalistů neprováděla, znají metodu SARA DN a hodnotí jí jako pozitivní přínos v problematice domácího násilí.

6 Intervenční centra a jejich návaznost na vykázaní

Od 1. ledna 2007 působí v České republice nová pracoviště poskytující krizovou pomoc osobám ohroženým domácím násilím - Intervenční centra. Jedná se o zařízení sociálních služeb, jejichž činnost je upravena v zákoně č. 29/2007 Sb., o sociálních službách. V současné době má každý kraj svoje intervenční centrum. Tyto centra se nachází většinou v krajských městech. Jsou jimi Brno, České Budějovice, Hradec Králové, Jihlava, Liberec, Ostrava, Havířov, Olomouc, Pardubice, Plzeň, Praha, Kladno, Sokolov, Ústí nad Labem, Zlín.

Ustanovení § 60a odstavec 1 zákona o sociálních službách:

„Na základě vykázaní ze společného obydlí podle zvláštního právního předpisu je osobě ohrožené násilným chováním vykázané osoby nabídnuta pomoc nejpozději do 48 hodin od doručení kopie úředního záznamu o vykázaní intervenčnímu centru. Pomoc intervenčního centra může být poskytnuta rovněž na základě žádosti osoby ohrožené násilným chováním jiné osoby obývající s ní společné obydlí nebo i bez takového podnětu, a to bezodkladně poté, co se intervenční centrum o ohrožení osoby násilným chováním dozví. Sociální služby v intervenčním centru jsou poskytovány jako služby ambulantní, terénní nebo pobytové.“⁴⁰

Tato centra poskytují přechodnou odbornou pomoc a nehmotnou podporu v konkrétních případech domácího násilí a zároveň koordinují interdisciplinární spolupráci mezi dalšími navazujícími službami na úrovni kraje. V případech vykázaní spolupracují s Policií České republiky.

Intervenční centra pracují zásadně s ohroženými osobami. Násilným osobám zprostředkovávají odbornou pomoc. Mezi základní služby, které intervenční centrum poskytuje, patří sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. Ohroženým osobám

⁴⁰ Česko. Zákon č. 29/2007 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*, 2007, s. 222.

zprostředkovává ubytování v azylových domech. Pomáhají při řešení krizových situací a k návratu k běžnému životu. Zaměstnanci intervenčních center jsou držiteli osvědčení ministerstva práce a sociálních věcí.

Služby, které Intervenční centra poskytují, jsou:

- ambulantní - v rámci prostor intervenčního centra,
- terénní - tato služba je určena pro hospitalizované osoby, handicapované zdravotně nebo věkem, při mimořádně složité sociální situaci ohrožené osoby,
- pobytové - jedná se o pomoc při zajištění ubytování nebo při zajištění stravy. Většina intervenčních center má zajištěnou spolupráci s institucemi zajišťujícími ubytování jako jsou azylové domy, ústavy sociální péče.⁴¹

6.1 Kdo využívá služeb intervenčního centra

Obrátit se na intervenční centra může každá ohrožená osoba, která chce řešit svůj problém bez pomoci policie. Toto lze provést i anonymně.

Většina ohrožených osob domácím násilím, které se dostanou do kontaktu s intervenčním centrem, jsou ty osoby, u kterých byl uplatněn institut vykázaní PČR. Pracovníci těchto center do 48 hodin od provedení vykázaní kontaktují ohroženou osobu a představí jí svoje služby. V souvislosti s navázáním na institut vykázaní pomáhají intervenční centra se sepsáním návrhu na předběžné opatření k soudu, pokud je to nutné v zájmu bezpečnosti ohrožené osoby.

Ustanovení § 60a odstavec 4 zákona o sociálních službách:

„Součástí služby je zajištění spolupráce a vzájemné informovanosti mezi intervenčními centry, poskytovateli jiných sociálních služeb, orgány sociálně-právní

⁴¹ ŠEVČÍK, Drahomír a Naděžda ŠPATENKOVÁ. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011, s. 145.

*ochrany dětí, obcemi, útvary Policie České republiky a obecní policie, jakož i ostatními orgány veřejné správy.*⁴²

6.2 Předběžné opatření soudu

Predběžné opatření soudu se dle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád užije, je-li jednáním účastníka, proti kterému návrh směřuje, vážným způsobem ohrožen život, zdraví, svoboda nebo lidská důstojnost navrhovatele. Předseda senátu předběžným opatřením uloží účastníkovi, proti kterému návrh směřuje, zejména aby:

a) opustil společné obydlí, jakož i jeho bezprostřední okolí, nezdržoval se ve společném obydlí nebo do něj nevstupoval,

b) nevstupoval do bezprostředního okolí společného obydlí nebo navrhovatele a nezdržoval se tam,

c) se zdržel setkávání s navrhovatelem, nebo

*d) se zdržel nežádoucího sledování a obtěžování navrhovatele jakýmkoliv způsobem.*⁴³

Predběžné opatření soudu, které ukládá opuštění obydlí nebo nevstupování do něj, tak může buď navazovat na vykazání provedené Policií České republiky, nebo může být provedeno samostatně a nezávisle na dalších institucích.

6.3 Významné organizace zabývající se domácím násilím

- Bílý kruh bezpečí - občanské sdružení s působností po celé ČR založené v roce 1991. Sdružení poskytuje přímou pomoc obětem a svědkům trestných činů, podílí se na prevenci kriminality a usiluje o zlepšení práv a postavení poškozených v trestním řízení. Bílý kruh bezpečí je významný celostátní

⁴² Česko. Zákon č. 29/2007 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*, 2007, s. 222.

⁴³ Česko. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*, 2006, s. 1630.

poskytovatel registrovaných sociálních služeb. Nabízí odborné sociální poradenství osobám ohroženým domácím násilím a obětem trestných činů.⁴⁴

Dále Bílý kruh bezpečí provozuje DONA linku, kdy se jedná o celostátní telefonickou službu krizové pomoci. Na tuto linku 251 51 13 13 mohou nonstop volat osoby ohrožené domácím násilím, ale také osoby, které byly svědky domácího násilí.

- Rosa - centrum pro týrané a osamělé ženy, které poskytuje komplexní pomoc ženám - obětem domácího násilí a jejich dětem: poradenství v informačním a poradenském centru, azylové ubytování s utajenou adresou, telefonickou krizovou intervencí, internetové poradenství, telefonickou krizovou pomoc,⁴⁵
- psychosociální centrum Acorus, o. s. - poskytuje osobám ohroženým domácím násilím komplexní odbornou pomoc směřující k překonání nepříznivé sociální situace a k začlenění do běžného života bez přítomnosti násilí.⁴⁶ Dále zajišťuje bezplatné ubytování na 5 pracovních dnů, stravu v podobě potravinových balíčků, ubytování na krizovém lůžku, azylové ubytování s neveřejnou adresou, byty následné pomoci.

Občanské sdružení Acorus nabízí jako jediná organizace v ČR ubytování pro matky s dětmi ve vlastním zařízení, a to až po dobu jednoho roku. Toto ubytování mohou využít pouze matky s dětmi. V tomto zařízení je prováděna jak skupinová, tak individuální terapie. Je zde zajištěna pedagogická pomoc, kdy jsou zde zajišťovány volnočasové aktivity pro děti.

Acorus se také zaměřuje na vzdělávání pracovníků, kteří se ve své praxi setkávají s osobami ohroženými domácím násilím. Pořádají vzdělávací programy akreditované Ministerstvem práce a sociálních věcí v oblasti domácího násilí, práce s dětmi ohroženými domácím násilím, sociální práce s osobou traumatizovanou v důsledku domácího násilí, atd.

⁴⁴ Bílý kruh bezpečí [online]. 2015 [cit. 2015-06-16]. Dostupné z: <<http://www.domacinasili.cz/bily-kruh-bezpeci/>>.

⁴⁵ O.s. Rosa [online]. 2014 [cit. 2015-06-21]. Dostupné z: <http://rosa-os.cz/>.

⁴⁶ Acorus [online]. 2015 [cit. 2015-06-16]. Dostupné z: <<http://www.acorus.cz/>>.

7 Zahraníční právní normy o ochraně před domácím násilím

Všechny členské státy Evropské unie implementují do své praxe Směrnice Evropského parlamentu a Rady Evropské unie. Výsledkem této činnosti jsou úmluvy a doporučení, které směřují k dosažení podobnosti v právní úpravě členských zemí Evropské unie. Hlavním úkolem je stanovení norem v oblasti práv a ochrany obětí trestných činů.

7.1 Slovenská republika

V současné době na Slovensku stále chybí právní úprava, která by garantovala právní pomoc obětem domácího násilí nebo dávala slovenské policii zákonnou možnost k zamezení útokům ze strany násilné osoby.

Prvním náznakem, který směřuje ke zlepšení postavení obětí domácího násilí na Slovensku, je zřízení Národní linky pro ženy zažívající násilí. Garantem této linky je Ministerstvo práce, sociálních věcí a rodiny Slovenské republiky.

Národní linka je bezplatná linka pro oběti zažívající násilí. Na této lince je poskytována krizová pomoc a všechny potřebné informace. Volající oběť je poučena, jak snížit riziko, kterému je v násilném vztahu vystavená.

Národní linka je zároveň místem prvního kontaktu, kde jsou s obětí probírané základní otázky týkající se právní pomoci. Dále je na této lince nabídnuta pomoc v rámci regionu bydliště ohrožené osoby.

Tato linka je dostupná všem obětem a to i takovým, které mají ztížený přístup k potřebným informacím z důvodu zdravotního nebo sociálního handicapu. Pokud pracovnice linky vyhodnotí situaci oběti jako akutní, může se souhlasem oběti zkontaktovat policii, záchranou zdravotní službu nebo další instituci, která může oběti pomoci.⁴⁷

⁴⁷ Pomoc obetiam nasilia [online]. 2015 [cit. 2015-06-16]. Dostupné z: <<http://pomocobetiam.sk/>>.

Na Slovensku se připravují dva zákony, které by měly řešit problematiku domácího násilí, a to zákon o obětech a dále samostatný zákon o domácím násilí. Ke schválení těchto zákonů by mělo dojít v nejbližší době, neboť všechny členské státy Evropské unie se zavázaly do konce roku 2015 zavést do své legislativy právní normy v oblasti práv, podpory a ochrany obětí trestných činů.

7.2 Rakousko

Rakousko má jasnou oficiální strategii pro řešení případů domácího násilí. V květnu 1997 přijalo Rakousko samostatný spolkový zákon na ochranu před násilím v rodině č. 759/2006 Bundesgesetz zum Schutz vor Gewalt in der Familie (zákon k ochraně před násilím v rodině). Dále byl v souvislosti s řešením domácího násilí novelizován zákon o policii Sicherheitspolizeigesetz (SPG) – BGBl. Nr. 566/1991.⁴⁸

Rakouská policie může dle § 38a zákona č. 566/1991 o policii provést vykázání nebo zákaz vstupu násilné osobě do obydlí.

V § 38a odst. 1 tohoto zákona je uvedeno, že pokud se na základě určitých skutečností, zejména z důvodu předchozího nebezpečného útoku, dá předpokládat útok na život a zdraví nebo svobodu, je oprávněna policie osobu, od které tato hrozba vychází, vykázat z bytu a jeho bezprostředního okolí. Musí být určen rozsah prostoru, pro které vykázání platí.

V § 38a odst. 2 je dále uvedeno, že policejní orgány jsou zmocněny zakázat dotčenému člověku vstup do určitého prostoru. Není však možné k prosazení zákazu vstupu použití donucovacích prostředků. Při zákazu vstupu je nutné uvážit, zda splňuje tento zásah do soukromého života zásadu přiměřenosti. Policejní orgán je oprávněn vzít dotyčnému všechny klíče, které má v držení, a má povinnost umožnit mu, aby si vzal věci osobní povahy, a informovat ho o možnosti ubytování.

V § 38a odst. 3 se hovoří, že v případě vykázání je dotčená osoba povinna sdělit policejnímu orgánu adresu pro účely doručování písemností.

⁴⁸ ČÍRTKOVÁ, Ludmila, Radka MACHÁČKOVÁ a Markéta VITOUŠOVÁ. Domácí násilí - přístup k řešení problému ve vybraných evropských zemích: studie. Praha, 2002, s. 115.

V § 38a odst. 4 se uvádí, že policejní orgány jsou povinny ohrožené osobě podat informace o možnosti vydání soudního příkazu a dále podat poučení o vhodných zařízeních na ochranu obětí.

V § 38a odst. 5 je uložena policistům provádějícím zákaz vstupu povinnost provést okamžité informování příslušného úřadu, který do 48 hodin prověří správnost procesního provedení.

7.2.1 Rakousko jako inspirace pro ČR

Základní filozofií rakouského zákona k ochraně před násilím v rodině je, že by oběti domácího násilí měly mít právo zůstat ve svých domovech. Násilník tak musí na dobu 10 dnů opustit svůj domov a tím dát prostor ohrožené osobě, aby mohla přemýšlet o nejvhodnějším způsobu řešení své situace.

V Rakousku bylo v návaznosti na institut vykázání zřízeno Intervenční centrum proti násilí v rodině. Hlavní činností centra ve Vídni je přerušování spirály násilí v intimním partnerském životě. Dále se snaží podporovat oběti a dosáhnout toho, aby se násilník učil ovládat svoje chování.

Intervenční centra v Rakousku poskytují obětem podporu, právní a sociální informace, psychologickou péči, popř. doprovod na nezbytné instituce. Dále se snaží organizovat veřejné kampaně k prevenci před domácím násilím.⁴⁹

Z výše uvedeného je patrné, že Rakousko se stalo vzorem pro Českou republiku v boji proti domácímu násilí. Česká republika prakticky převzala celou strategii uplatňovanou v Rakousku, kdy provedla totožnou změnu legislativy a nastavila tak zdravé právní prostředí pro ohrožené osoby.

⁴⁹ ČÍRTKOVÁ, Ludmila, Radka MACHÁČKOVÁ a Markéta VITOUŠOVÁ. Domácí násilí - přístup k řešení problému ve vybraných evropských zemích: studie. Praha: Bílý kruh bezpečí, 2002, s. 119.

Závěr

Domácí násilí je jedním z nebezpečných sociálně patologických jevů, které se vyskytují ve společnosti. Domácí násilí lze popsat z hlediska jeho typických znaků, typů a druhů. Řešení problému domácího násilí není jednoduchou záležitostí, vystoupit ze začarovaného kruhu domácího násilí vyžaduje od oběti vždy velkou dávku odvahy a síly. Proto je důležité, aby se oběť nebála obrátit na policii. V praxi užívá Policie České republiky postupy, kdy na základě vlastních poznatků, trestních oznámení nebo podnětů jiných osob provádí šetření a opatření k odhalení skutečností, nasvědčující tomu, že došlo k protiprávnímu jednání. Při tomto jsou využívána oprávnění dle zákona o Policii ČR. Jedním z těchto oprávnění je použití institutu vykázání z obydlí.

Právě vykázáním násilné osoby ze společného bydlíště mizí jedna z podstatných příčin domácího násilí. Tato pravomoc, kterou Policie České republiky získala, je účinným preventivním opatřením před další eskalací fyzického násilí v rodině. Zároveň existují ve státní správě instituce, které jsou schopny postiženým osobám pomoci. Nezastupitelnou roli v problematice domácího násilí mají bezesporu neziskové organizace, které se v České republice těší značné důvěře ze strany obětí.

Tato práce přináší základní informace o problematice domácího násilí a také detailní popis při použití institutu vykázání. Dále jsou zde prezentovány oprávnění PČR v souvislosti se zajištěním bezpečí osoby ohrožené domácím násilím, jako je vstup do obydlí nebo omezení osobní svobody násilné osoby. Také je zde popsán právní vztah k obydlí a možnosti pomoci obětem domácího násilí. V textu práce jsou představeny okruhy otázek metody SARA DN, jejich vysvětlení a uplatnění v praxi PČR.

Práce je určena pro příslušníky PČR, kteří pracují s oběťmi domácího násilí. Jsou zde zaznamenány všechny důležité informace ke správné aplikaci právních předpisů vztahujících se k problematice institutu vykázání.

Literární zdroje

- [1]. BANDŽAK, Jozef. *Správní právo: Obecná část*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2011, 288 s. ISBN 978-80-7452-021-1.
- [2]. BEDNÁŘOVÁ, Zdena. *Domácí násilí: zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha: Acorus, 2009, 92 s. ISBN 978-80-254-5422-0.
- [3]. CONWAY, Helen L. *Domácí násilí: příručka pro současné i potenciální oběti se zákonem č. 135/2006 Sb. platným od 1. ledna 2007*. 1. vyd. Překlad Jana Mandelíková. Praha: Albatros, 2007, 158 s. Albatros Plus. ISBN 978-800-0015-507.
- [4]. ČÍRTKOVÁ, Ludmila, Radka MACHÁČKOVÁ a Markéta VITOUŠOVÁ. *Domácí násilí - přístup k řešení problému ve vybraných evropských zemích: studie*. Praha: Bílý kruh bezpečí, 2002, 143 s. ISBN 80-86284-19-0.
- [5]. ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Policejní psychologie*. Vyd. 4., V nakl. Portál 2., rozš. Praha: Portál, 2004, 256 s. ISBN 80-7178-931-3.
- [6]. KOTKOVÁ, Martina. *Domácí násilí v kontextu rodiny a práce*. Vyd. 1. Brno: Spondea, 2014, 127 s. ISBN 978-80-260-7191-4.
- [7]. KUNHART, Jan. *Psychologie*. Vyd. 1. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2002, 99 s. ISBN 80-7194-438-6.
- [8]. KUNHART, Jan. *Sociologie*. Vyd. 1. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2003, 99 s. ISBN 80-7194-570-6.
- [9]. *Metodika pro práci s cizinci žijícími v České republice, kteří jsou ohroženi domácím násilím*. Vyd. 1. Brno: Spondea při ČČK Brno, 2010, 167 s. ISBN 978-80-254-8499-9.
- [10]. *Mezinárodní výzkum násilí na ženách - Česká republika/2003: příspěvek k sociologickému zkoumání násilí v rodině*. 1. vyd. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky, 2004, 152 s. ISBN 80-7330-054-0.

- [11]. POJKAROVÁ, Kateřina. *Ekonomie a prognostika v dopravě*. Vyd. 1. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2006, 97 s. ISBN 80-7194-868-3.
- [12]. SOUČEK, Eduard. *Základy statistiky*. Vyd. 1. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2000, 139 s. ISBN 80-7194-279-0.
- [13]. STRÍLKOVÁ, Patricie a Marek FRYŠTÁK. *Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2009, 91 s. Právo (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-020-0.
- [14]. SVATOŠ, Roman. *Prevence kriminality*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2014, 132 s. ISBN 978-80-87472-76-7.
- [15]. ŠEVČÍK, Drahomír a Naděžda ŠPATENKOVÁ. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2011, 186 s. ISBN 978-80-7367-690-2.
- [16]. ŠVARCOVÁ, Eva. *Vybrané kapitoly z etopedie a sociální patologie: učební text*. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009, 162 s. ISBN 978-807-0419-595.

Legislativní dokumenty

- [17]. Česko. Zákon č. 29/2007 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. *In Sbírka zákonů, Česká republika*. 2007, částka 12, s. 222-223.
- [18]. Česko. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. *In Sbírka zákonů, Česká republika*. 2007, částka 11, s. 354-463.
- [19]. Česko. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů. *In Sbírka zákonů, Česká republika*. 2006, částka 46, s. 1628-1632.
- [20]. Česko. Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. *In Sbírka zákonů, Česká republika*. 2002, částka 39, s. 1865-1871.
- [21]. Česko. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů. *In Sbírka zákonů, Česká republika*. 2002, částka 17, s. 570-672.
- [22]. Česko. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *In Sbírka zákonů, Česká republika*. 1990, částka 35, s. 810-826.

- [23]. Česko. Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. *In Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, částka 51, s. 1180-1189.
- [24]. Česko. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. *In Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, s. 4086-4116.

Elektronické zdroje

- [25]. *Acorus* [online]. 2015 [cit. 2015-06-16]. Dostupné z: <<http://www.acorus.cz/>>.
- [26]. *Bílý kruh bezpečí* [online]. 2015 [cit. 2015-06-16]. Dostupné z: <<http://www.domacinasili.cz/bily-kruh-bezpeci/>>.
- [27]. Domáci násilí - institut vykázaní a další informace. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2012 [cit. 2012-08-12]. Dostupné z: <<http://www.mvcr.cz/clanek/domaci-nasili-institut-vykazani-a-dalsi-informace.aspx>>.
- [28]. *O projektu "Prevence domácího násilí"* [online]. 2012 [cit. 2012-08-12]. Dostupné z: <<http://www.domacinasili.cz/>>.
- [29]. *O.s. Rosa* [online]. 2014 [cit. 2015-06-21]. Dostupné z: <<http://rosa-os.cz/>>.
- [30]. *Pomoc obetiam nasilia* [online]. 2015 [cit. 2015-06-16]. Dostupné z: <<http://pomocobetiam.sk/>>.
- [31]. Rada Evropy: Stálá mise České republiky při Radě Evropy ve Štrasburku. [online]. 2011 [cit. 2015-01-05]. Dostupné z: <http://www.mzv.cz/coe.strasbourg/cz/o_rade_evropy/rada_evropy.html>.
- [32]. Recommendation No. R(85) 4. COUNCIL OF EUROPE, Comitee of Ministers. *Council of Europe* [online]. 1985 [cit. 2015-01-20]. Dostupné z: <http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/victims/recR_85_4e.pdf>.

Seznam zkratek

ETR	Evidence trestního řízení
KSU	kriminalisticky sledovaná událost
PČR	Policie České republiky
SKPV	Služba kriminální police a vyšetřování
ŘSP	Ředitelství Služby pořádkové policie
ZP PP	Závazný pokyn Policejního prezidenta

Seznam obrázků

Obrázek č. 1	SWOT analýza problematiky domácího násilí na OO PČR Slaný.....	25
Obrázek č. 2	Počty vykázání v letech 2007 - 2014.....	38
Obrázek č. 3	Podíly pracovníků podle doby služby u PČR (v %).....	42
Obrázek č. 4	Četnosti setkání policistů s různými druhy násilí (v %).....	43

Seznam tabulek

Tabulka č. 1	Vývoj počtu vykázaní	37
Tabulka č. 2	Počty policistů u jednotlivých útvarů	41

Seznam příloh

Příloha č. 1	Dotazník.....	62
Příloha č. 2	Zdrojová tabulka vyhodnocení dotazníků.....	63

Příloha č. 2 Zdrojová tabulka vyhodnocení dotazníků

otázka		muž	%	žena	%	celkem	%
		49	70	21	30	70	
1	a	42	86	0	0	42	60
	b	7	14	0	0	7	10
2	a	11	22	1	5	12	17
	b	14	29	4	19	18	26
	c	24	49	16	76	40	57
3	a	38	78	0	0	38	54
	b	11	22	0	0	11	16
4	a	41	84	17	81	58	83
		31	63	14	67	45	64
		15	31	5	24	20	29
		6	12	1	5	7	10
5	b	9	18	1	5	10	14
	a	3	6	1	5	4	6
	b	28	57	8	38	36	51
	c	17	35	12	57	29	41
6	d	1	2	0	0	1	1
	a	46	94	3	14	49	70
7	b	2	4	17	81	19	27
	a	48	98	9	43	57	81
8	b	1	2	12	57	13	19
	a	3	6	1	5	4	6
9	b	45	92	8	38	53	76
	a	8	16	2	10	10	14
10	b	41	84	7	33	48	69
	a	10	20	13	62	23	33
11	b	39	80	7	33	46	66
	a	6	12	8	38	14	20
	b	43	88	13	62	56	80

Zdroj: vlastní, 2015